Ներածություն

Համակարգիչների պատմությունը սկսվում 1940-1945 թվականներից, երբ մշակվում, արտադրվում ու օգտագործվում էին համակարգիչների առաջին նմուշները։ Առաջին համակարգիչների գործնական օգտագործումը աննշան էր։ Սակայն այդ շրջանում զարգացան ու հստակեցվեցին համակարգիչներին առնչվող գաղափարական հիմնադրույթները, կառուցվածքային սկզբունքներն ու տեխնոլոգիական բազան։

Առաջին համակարգիչներում օգտագործվում էին էլեկտրոնային լամպեր։ Դրանք մեծածավալ էին, անհուսալի ու դանդաղագործ։ Հետագայում օգտագործվեցին տրանզիստորներ ու ինտեգրալ միկրոսխեմաները, ինչը հանգեցրեց

արագաործության կտրուկ բարձրացմանը, և համակարգիչները վերածվեցին փոքրածավալ ու հուսալի սարքերի։

IBM ֆիրմայի առաջին IBM PC համակարգչում օգտագործված էր INTEL 8088 պրոցեսորը։ 1982-ում այդ համակարգիչը համալրվեց կոշտ սկավառակով ու նոր արտադրատեսակը կոչվեց PC XT։ Համակարգչի հետագա զարգացումն ու ստեղծումը պայմանավորված էր INTEL պրոցեսորների թողարկումներով։

1984թ, համակարգիչ PC AT, Intel 80286 պրոցեսորի հիման վրա

1987թ, համակարգիչ PC 386, Intel 80386 պրոցեսորի հիման վրա

1989թ, համակարգիչ PC 486, Intel 80486 պրոցեսորի հիման վրա

1994թ, համակարգիչ Pentium, Intel Pentium պրոցեսորի հիման վրա

1996թ, համակարգիչ Pentium Pro, Intel Pentium Pro պրոցեսորի հիման վրա

1997թ, համակարգիչ Pentium 2, Intel Pentium 2 պրոցեսորի հիման վրա

1999թ, համակարգիչ Pentium 3, Intel Pentium պրոցեսորի համան վրա

2000թ, համակարգիչ Pentium 4, Intel Pentium 4 պրոցեսորի հիման վրա

Առ այսօր, համակարգիչը անընդհատ կատարելագործվում է, ենթարկվում տեխնիկական և ֆունկցիոնալ փոփոխությունների։

Համակարգիչը էլեկտրոնային սարք է, որն օգտագործվում է տվյալների պահեստավորման և մշակման համար։ Այն կարևոր նշանակություն ունի մեր կյանքում։ Համակարգիչներն օգտագործվում են կրթության և հետազոտության ոլորտներում։ Համակարգիչներն օգտագործվում են նաև նորություններ հեռարձակելու, րնտանիքի անդամներին nι րնկերներին հաղորդագրություններ ուղարկելու և նրանցից հաղորդագրություններ ստանայու, ներկայացումներ պատրաստելու, ծառայողական և անձնական գրառումներ վարելու, եղանակի տեսություններ պատրաստելու, ինչպես նաև աշխատանքի և ժամանցի այլ նպատակներով։ Համակարգչի օգտագործումը խնայում է մեր ժամանակը, ջանքերն ու գումարը։

Մողուլի անվանումը` Օպերացիոն համակարգեր

Դաս 1. Համակարգչի ծրագրային ապահովման կառուցվածքը

Ծրագրային ապահովումը ինֆորմացիոն համակարգի կենտրոնական ենթահամակարգից է, որի միջոցով որոշվում են տեխնիկական միջոցների գործունեության ______ ու ալգորիթմները, տվյալների մշակման ընթացքում կատարվող գործընթացները:

Ծրագրային ապահովման միջոցով ավելի են ընդլայնվում էլեկտրոնային հաշվիչ մեքենաների(համակարգիչների) ֆունկցիոնալ հնարավորությունները, տվյալների մշակման հսկողությունն ու կառավարումը, ավտոմատացման է ենթարկվում ծրագրավորողների աշխատանքը, ապահովվում է համակարգիչների աշխատանքի ծանրաբեռնվածությունը:

Ծրագրային ապահովումը նախատեսված է նաև ինֆորմացիայի մշակման, տեխնիկական սարքերի և ծրագրային այլ միջոցների նորմալ աշխատանքի ապահովման համար։ Առանց ծրագրային ապահովման Էլեկտրանային հաշվիչ մեքենանները ընդունակ չեն որևէ գործողություն իրականացնելու։

Համակարգիչը իրենից ներկայացնում է սարքերի և _____ միասնություն, որտեղ գլխավոր դերը կատարում են ծրագրերը: Ներկայումս համակարգիչների համար ստեղծված են տասնյակ հազարավոր ծրագրեր՝ պարզ համակարգչային խաղերից մինչև շատ բարդ ինտերնետի հետ համատեղելի ծրագրեր: Համակարգչում օգտագործվող ծրագրերի ամբողջությունը անվանում են ծրագրային ապահովում: Ծրագրային ապահովումը լինում է _____ և կիրառական:

Համակարգային ծրագրային ապահովումը կատարում է համակարգչի ընդհանուր _____ աշխատանքը։

Կիրառական ծրագրային ապահովումը հնարավորություն է տալիս օգտագործել համակարգիչը տարբեր բնագավառներում։

Պրոցեսորում պահվում է բոլոր ծրագրերը որոնք տեղադրված են համակարգչում: Պրոցեսրում է տեղադրված համակարգչի կոշտ սկավառակը: Մոնիտոր միջոցով կարող ենք տեսնել համակարգչում տեղադրված ծրագրերը և աշխատել համակարգչի հետ: Ստեղնաշարով կարող ենք տեքստեր հավաքել, մկնիկի միջոցով կարող ենք տեղաշարժ կատարել աշխատանքային սեղանի վրա, միացնել ծրագրեր: ups-ը նախատեսված է հոսանքը կայուն պահպանելու համար, ինչպես նաև իր մեջ կուտակում է էլեկտրոէներգիա, որի շնորհիվ համակարգիչը մնում է միացված վիՃակում եթե անգան սենյակի հոսանքը անջատված է:

Դաս 3. Ծրագրային ապահովման բաղադրիչները՝ կիրառական ծրագրեր, ծրագրավորման համակարգեր, համակարգային ծրագրեր

Ծրագրային ապահովման բաղադրիչները՝

- 1. Համակարգչի ծրագրերը կատարում են համակարգչի րնդիանուր ղեկավարման աշխատանքները։ Համակարգային ծրագրերից իր հատուկ տեղն ունի օպերացիոն համակարգը։ Օպերացիոն համակարգը դա համակագչում տեղադրված _____, որի շնորհիվ միանում, աշխատում և տարբեր գործողություններ է կատարում համակարգիչը։ Համակարգչի ղեկավարումն իրականացնում է օպերացիոն համակարգը։ Օպերացիոն համակարգերից ներկայումս յային կիրառում ունի WINDOWS XP, 7: Շուտով կթողարկվի նաև WINDOWS 8։ Մինչ այս օպերացիոն համակարգերը եղել են նաև ուրիշները WINDOWS 95,98,2000,2002 սակայն ներկայումս դուրս են մնացել գործածության, քանի որ չեն համապատասխանում ներկա պահանջներին։ Համակարգային ծրագրերից են նաև այն ծրագրերը որոնք անհրաժեշտ են համակարգչի անխափան աշխատանքի համար՝ անտիվիրուսները(Dr.Web, NOD32, Kaspersky Norton, և այլն), արխիվացնող ծրագրեր(WinRar, WinZip) և այլ ծրագրեր։
- 2. Կիրառական ծրագրերը հնարավորություն են տալիս օգտագործել համակարգիչը տարբեր բնագավառներում։ ______ ծրագրերից լայն կիրառում ունեն հետևյալ ծրագրերը՝
  - ա) Տեքստային խմբագրիչներ՝ MS Word, WordPad
  - բ) Էլեկտրոնային աղյուսակներ՝ MS Excel, AutoCad
  - q) Գրաֆիկական խմբագրիչներ՝ Power Point, Corel Draw, PhotoShop
  - դ) Տվյալների բազաների հետ աշխատող ծրագրեր՝ MS Access, SQL

 Ծրագրավորման համակարգերի միջոցով ստեղծվում են _____, գործող ծրագրերում փոփոխություններ կատարում։ Ներկայունս կիրառվում են բազմաթիվ ծրագրավորման լեզուներ՝ C++, Visual C++, Visual Basic, Java և այլն։ Այս լեզուները իրարից տարբերվում են խնդիրները ծրագրավորող ալգորիթմական մեթոդներով։

Դաս 4. Ծանոթություն համակարգչի հետ

Համակարգչի հիմնական սարքավորումների միացում:

Համակարգչի բաղկացուցիչ մասերը՝ պրոցեսոր, մոնիտոր, ստեղնաշար, մկնիկ միանում են մալուխների (կաբելների) միջոցով: Համակարգչի պրոցեսորը և մոնիտորը միանում են UPS-ին, իսկ մկնիկը և ստեղնաշարը պրոցեսորին: UPS միանում է հոսանքի աղբյուրին:

Դաս 5. Օպերացիոն համակարգի դերն ու նշանակությունը

Oպերացիոն համակարգը համակագչում տեղադրված ծրագիրն է, որի շնորհիվ միանում, աշխատում և տարբեր գործողություններ է կատարում համակարգչը։ Համակարգչի ղեկավարումն իրականացնում է ______ համակարգը։ Ցանկացած գործողություն համակարգչում կատարվում է օպերացիոն համակարգի միջոցով։ Առաջին օպերացիոն համակարգը ստեղծել է Microsoft ընկերությունը, որը շատ է տարբերվում մեր օրերում օգտագործվող օպերացիոն համակարգերից։ Օպերացիոն համակարգերից ներկայումս օգտագործվում է WINDOWS XP, 7: ______ օպերացիոն համակարգերը հիմնված են պատուհաններով աշխատելու մեթոդի վրա, որտեղից էլ ստացել են համապատասխան անվանումը WINDOW(S)։ WINDOWS օպերացիոն համակարգը հնարավորություն է տալիս միաժամանակ մի քանի գործողություններ կատարել տարբեր պատուհանների միջոցով։ Պատուհանների մեթոդը շատ պարզ է, որով էլ պայմանավորված է WINDOWS օպերացիոն

_____ համակարգը ղեկավարում է համակարգչի բոլոր սարքերի աշխատանքը, իրականացնում է երկխոսություն օգտագործողի և համակարգչի միջև։

Դաս 6. Ծանոթություն համակարգային ծրագրերի հետ

Համակարգչի համակարգային ծրագրեր:

Windows 7 օպերացիոն համակարգը հանդիսանում է համակարգային ծրագիր, որի առկայությունը պարտադիր է համակարգչում:

Անտիվիրուսները նույնպես համակարգային ծրագրեր են նախատեսված համակարգիչը վնասակար ծրագրերից պաշտպանելու համար: Համակարգչի անխապան աշխատանքի համար անհրաժեշտ անտիվիրուսային ծրագիր տեղադրել համակարգչում:

Դաս 7. Ծանոթություն կիրառական ծրագրերի հետ

Համակարգչի կիրառական ծրագրեր:

MS Word հնարավորություն է տալիս տեքստեր հավաքել համակարգչի օգնությամբ:

Exsel-ի միջոցով կառուցում են դիագրամաներ և աղյուսակներ, կարտարում մաթեմատիկական հաշվարկներ:

Power Point-ը հնարավորություն է տալիս պատրաստել ներկայացումներ։

Դաս 8. Լայն տարածում գտած օպերացիոն համակարգեր տիպերը

<u>Մայքրոսոֆթի</u> պատմությունը սկսվել է <u>1975</u> թվականին, երբ ուսանող <u>Բիլլ Գեյթսը</u> առաջին համակարգիչներից մեկի՝ Altair 8800 համակարգչի վրա ստեղծեց Basic ծրագրավորման լեզուն։ Առաջին Windows-ը ինքնուրույն օպերացիոն համակարգ չէր։ Սկզբում Windows-ն իրենից ներկայացնում էր գրաֆիկական "շինություն"<u>DOS</u> օպերացիոն համակարգում և իրենից ներկայացնում էր մուգ և մռայլ հրամանների տող, և անվանվեց MS-DOS : Շատ DOS-ի օգտագործողներ այդպես էլ չհասկացան այդ "նորամուծությունը"։ Microsoft Windows-ի պատմությունը սկսվում է <u>1985</u> թվականից, երբ առաջին անգամ թողարկվեց Windows 1.01-ը: <u>1995</u> թվականին հայտնվում է հայտնի <u>Windows 95</u>-ը, դառնալով Windows-ի պատմության նոր փույ։ Ի տարբերություն նախորդ Windows-ի , 95-ը առանձնանում է իր ինտերֆեյսով, արագությամբ և նոր հնարավորություններով։ Windows 95-ում կատարվել էին առաջին քայլերը ինտերնետ մուտք գործելու համար։ 1988 թվականին հայտնվում է Windows 98-ը, որում հիմնական ուշադրությունը դարձված էր ինտերետի վրա։ Հաջորդ օպերացրին համակարգի անվանումը Windows 2000 է։ 2001 թվականին հայտնվում է նոր օպերացիոն համակարգ՝ Windows XP, որը մինչ օրս լայն կիրառում ունի ամբողջ աշխարհում, սակայն անհրաժեշտ էլ նոր ավելի հզոր և ներկա պահանջներին համապատասխան օպերացիոն համակարգ, ինչն էլ հիմք դարձավ հետագայում 2007 թողարկել <u>Windows Vista</u>-ն, իսկ<u>Windows 7</u>-ր ` 2009-ին:

Oպերացիոն համակարգերից ներկայումս օգտագործվում է _____ XP, 7: <<Microsoft Windows>> գրաֆիկական օպերացիոն համակարգ է, որը ստեղծում է պատուհաններով աշխատանքային դաշտ մկնիկի ինտենսիվ օգտագործումով։ <<Microsoft Windows>>-ում ամենամեծ պատուհանը աշխատանքային _____ է, որի վրա դասավորվում են հիմնական և լրացուցիչ օբյեկտները օպերատորի աշխատանքը հեշտացնելու համար։

WINDOWS օպերացիոն համակարգերը հիմնված են _____ աշխատելու մեթոդի վրա, որտեղից էլ ստացել են համապատասխան անվանումը WINDOW(S)։ WINDOWS օպերացիոն համակարգը հնարավորություն է տալիս միաժամանակ մի քանի գործողություններ կատարել տարբեր պատուհանների միջոցով։ WINDOWS աշխատանքը բավականին պարզ է, որն էլ հնարավորություն է տալիս լայնորեն կիրառել այն, իսկ Մայքրոսոֆթ ընկերությանը թողարկել նոր օպերացիոն համակարգեր ժամակակին զուգընթաց։

Դաս 9. Ծանոթություն Windows 7 հետ

Computer-ի միջոցով կարող ենք բացել հիշողության արտաքին կրիչները, CD, DVD դիսկեր: Կարող ենք աշխատել համակարգչի կոշտ սկավառակների հետ: computer պատուհանի ձախ մասով կարող ենք միանգամից մուտք գործել անհրաժեշտ մասը: start- ում կա համակարգչում տեղադրված բոլոր ծրագրերը այդ թվում օպերացիոն համակարգի ստանդարտ ծրագրերը: desktop-ի վրա կարող ենք տեղադրել անհրաժեշտ ծրագրերի պիտակները: documents- ում կարող ենք պահպանել տարբեր տիպի ֆայլեր:

Դաս 10. Ծանոթանալ Windows 7 կսռուցվածքին

Համակարգիչը միացնելուց հետո թեստային ծրագիրը ստուգում է բոլոր սարքերի սարքինությունը այնուհետև եթե չկա որըէ անսարք դրայվեր կամ սարք սկսում է օպերացիոն համակարգի միացումը: Եթե կա անսարքություն համակարգիչը հաղորդագրություն է ցուցադրում էկրանին անսարքության մասին :

Ծանոթանալ Local disc(C), Local disc(D), և նրանց հիշողության չափը: DVD Disc:

Դաս 11. Ծանոթություն Windows XP հետ

Windows XP- ի կառուցվածքը՝ My computer-ում է գտնվում Local disk(C), Local disk(D), որտեղ տեղադրված է տարբեր ծրագրեր: start-ում ցուցադրվում են այդ ծրագրերը, որոնք միանգամից կարող ենք թողարկել: desktop-ի վրա կարող ենք ավելացնել ծրագրերի պիտակներ կամ ավելացնել թղթղպանակներ: documents-ում պահպանվում են տարաբնույթ ֆայլեր:

Դաս 12. Ծանոթություն Windows 10 հետ

Windows 10- ի կառուցվածքը՝ My computer-ում է գտնվում Local disk(C), Local disk(D), որտեղ տեղադրված է տարբեր ծրագրեր: start-ում ցուցադրվում են այդ ծրագրերը, որոնք միանգամից կարող ենք թողարկել: desktop-ի վրա կարող ենք ավելացնել ծրագրերի պիտակներ կամ ավելացնել թղթղպանակներ: documents-ում պահպանվում են տարաբնույթ ֆայլեր:

Դաս 13. Օպերացիոն համակարգի ստանդարտ ծրագրերից՝ նոթատետր, տեքստային խմբագրիչ,

Տեքստային խմբագրիչ՝ WordPad:

WordPad-ը հանդիսանում է _____ խմբագրիչ և նախատեսված է տեքստային աշխատանքներ կատարելու համար։ Ծրագիրը թողարկելու համար կատարում են հետևյալ գործողությունները՝ Start\Programs\Accessories\WordPad։ Ծրագրի միջոցով կարելի է ստեղծել _____ կամ փոփոխություններ կատարել արդեն ստեղծված ֆայլերի վրա և պահպանել այդ փոփոխությունները։ Այս ծրագրի հիման վրա հետագայում ստեղծվել է Word ծրագիրը, որը շատ ավել մեծ հնարավորություններ ունի։

Նոթատետր

NotePad-ը նախատեսված է պարզ տեքստային աշխատանքներ կատարելու համար։ Ծրագիրը թողարկելու համար կատարում են հետևյալ գործողությունները՝ Start\Programs\Accessories\ NotePad։ Ծրագրի միջոցով կարելի է ստեղծել նոր ֆայլեր կամ _____ կատարել արդեն ստեղծված ֆայլերի վրա և պահպանել այդ փոփոխությունները։

Նշված ծրագրերում տեքստը մուտքագրելուց հետո պետք է այն պահպանել, նշելով այն հասցեն որտեղ պետք է պահպանվի ֆայլը։

Դաս 14. Նյութերի պահպանումը նոթատետրում

Բացել նոթատետրը, հավաքել որևէ տեքստ և պահպանել՝ Save նշել պահպանվող ֆայլի տեղը՝ օր.documents նշել ֆայլի անվանումը և սեղմել Save:

Դաս 15. Նյութերի պահպանումը տեքստային խմբագրիչում

Բացել Wordpad-ը, հավաքել որևէ տեքստ և պահպանել՝ Save նշել պահպանվող ֆայլի տեղը՝ օր.documents կամ desktop, նշել ֆայլի անվանումը և սեղմել Save:

Դաս 16. Օպերացիոն համակարգի ստանդարտ ծրագրերից՝ հասցեների գրքույկի, հաշվիչի մասին

Calculator

Այս ծրագիրը օգտագործելու համար պետք է կատարել հետևյալ գործողությունները Start\Programs\Accessories\ Calculator: Այս հաշվիչն աշխատում է սովորական ______ նման, բայց ի տարբերություն սովորական հաշվիչների այս ծրագրի միջոցով կարել է կատարել բարդ մաթեմատիկական հաշվարկներ։ Հաշվիչն ուն մի քանի աշխատանքային ռեժիմներ, որոնք թույլ են տալիս կատարել տարբեր հաշվարկներ։

Հասցեների գրքույկ

Հասցեների գրքույկը բացելու համար պետք է մկնիկի աջ սեղմակով սեղմել էկրանին, բացված պատուհանում ընտրել <<կոնտակտ>>։ Բացված պատուհանում պետք է լրացնել անհրաժեշտ դաշտերը և պահպանել այն։

я и адрес электронной почты	Дом	Работа	Семья	Примечания	Сертификаты
Имя:					
Отчество:					
Фамилия:					
Полное имя:				•	
Обращение:					
Псевдоним:					
Эл. почта:					Добавить
					Изменить
					Установить рекомендуемую
					Удалить

Դաս 17. Տեղեկատվության պահպանումը հասցեների գրքույկում

Ստեղծել կոնտակտ՝ լրացնելով անուն, ազգանուն, հայրանուն, և այլ տվյալներ ըստ ցանկության:

ня и адрес электронной почты	Дон	Работа	Сенья	Примечания	Сертификаты
Имя: Отчество: Фамилик: Полное имя:				-	
Псевдоним					
Эл. почта:					Добавить
					Изменить
					Установить рекомендуемую
					Удэлить

Դաս 18. Հաշվիչի տարբեր ռեժիմներում հաշվարկների կատարում

Բացել հաշվիչի ծրագիրը՝ Start\Programs\Accessories\ Calculator

և փոփոխելով հաշվիչի աշխատանքային ռեժիմները view մենյուից կատարել տարբեր հաշվարկներ:

Դաս 19. Օպերացիոն համակարգի ստանդարտ ծրագրերից՝ ներկառուցված գրաֆիկական խմբագրիչ

Paint գրաֆիկական խմբագրիչը միացնելու համար անհրաժեշտ է Start\Programs\Accessories\ Paint: Այս ծրագրում աշխատանքային տիրույթը այն մասն է, որը նախատեսված է _____ համար։ Ծրագիրը հնարավորություն է տալիս նկարել օգտագործելով տարբեր գործիքների խմբեր, ինչպես նաև կարող ենք գունավորել նկարները կամ պատկերի ֆոնը, օգտվելով գույնի ցուցադրման դաշտի ընձեռած հնարավորություններից։ Այս ծրագիրը թույլ է տալիս նաև նկարել նախօրոք ընտրելով _____ հաստությունը։

Դաս 20. Գրաֆիկական խմբագրիչով նկարների նկարում

Նկարել նկարներPaint ծրագրով՝ Start\Programs\Accessories\ Paint: Օգտվելով ծրագրի ընձեռած հնարավորություններից:

Դաս 21. Գրաֆիկական խմբագրիչով տարբեր պատկերներ նկարում

Նկարել նկարներ օգտվելով ծրագրի ստանդատ պատկերներից և նկարները գունավորել:

Դաս 22. Օպերացիոն համակարգի ստանդարտ ծրագրերից՝ ներկառուցված գրաֆիկական խմբագրիչում տեքստերի ներմուծում

Դաս 23. Գրաֆիկական խմբագրիչով տարբեր պատկերներ նկարում <u>Առաջադրանք:</u> Նկարել տարբեր նկարներ:

Դաս 24. Գրաֆիկական խմբագրիչի միջավայրում տեքստի մուտքագրում Նկարել նկարներ և նկարներ վրա ավելացնել տեքստեր:

Դաս 25. Գրաֆիկական խմբագրիչի միջավայրում տեքստի մուտքագրում Նկարել նկարներ և նկարներ վրա ավելացնել տեքստեր: Տեքստեր ավելացնել օգտվելով՝

Դաս 26. Մկնիկի և ստեղնաշարի պարամետրերի փոփոխում

փոփոխումը

Windows համակարգում աշխատանքը հիմնականում կատարվում է մկնիկ գործիքով, որը սահեցնելով հատուկ ներդիրի վրայով և հետնելով էկրանի վրա նրան համընթաց շարժվող ցուցիչին, ընտրում ենք ցանկացած օբյեկտ աշխատանքային սեղանի վրա և աշխատում նրա հետ։ Մկնիկը ունի 2 կոձակ և մեկ գլորվող կոձակ, որն հիմնականում օգտագործվում է ինտերնետում աշխատելու համար։ Մկնիկի կոձակներից ավելի շատ օգտագործվում է ձախ կոձակը, որի կրկնակի սեղմումով կարող ենք բացել մեզ հետաքրքրող օբյեկտները։ Իսկ աջ հիմնականում բացում է կոնտեքստային ցուցակը, որից ընտրում ենք մեզ անհրաժեշտ գործողությունը։ Ձախլիկների համար հնրավորություն է տրված փոխել մկնիկի աջ և ձախ կոձակների տեղերը։ Կարելի է փոխել նաև մկնիկի սլաքի տեսքը՝ տարբեր գործողությունների կատարման ժամանակ, կարող ենք փոխել նաև մկնիկի զգայունությունը(կրկնակի սեղմումների արագությունը)։

Մտեղնաշար օբյեկտի բացված պատուհանում կարող ենք կատարել ստեղնաշարի կոՃակների գործարկման արագության, սիմվոլների, լեզուների բեռնման, ստեղնաշարի տիպի և այլ տեղակայումներ։

Դաս 27. Մկնիկի և ստեղնաշարի պարամետրերի փոփոխում

Բացել Control panel, գտնել mouse: Բացել և փորձել փոփոխել մկնիկի արագագործությունը, մկնիկի կոմակների տեղերը:

Control panel գտնել keybord: Բացված պատուհանում փոփոխել ստեղնաշարի պարամետրերը:

O.	Задержка	переди	началом	повтора:		
TA	Длиннее	1	<u>.</u>	Q	÷	Короче
AA	Скорость	повтора	302			
1 A.A.	Ниже	C.C.			-0	Выше
Чтобы	проверить с	корость	повтора	, поместит	ге курс	OD B
поле, на	ажмите любу	ую клав	ишу и не	отпускаит	e ee:	
астота м	иерцания кур	осора				
12	Ниже					Выше
		4 400	1 947 - 40334		1000	

Դաս 28. Մկնիկի սլաքի տեսքի փոփոխում

Բացել Control panel, գտնել mouse: Փոփոխել սլաքի տեսքը տարբեր գործողությունների կատարման ընդացքում:

Схема			
Windows Aero	•	Ν	
Сохранить как	. Удалить	43	
Настройка:	5.000		
Основной режим		$\mathbf{k}$	-
Выбор справки		28	
Фоновый режим		0	
Занят		0	
Графическое <mark>выделение</mark>			
🛿 Включить тень указателя	По умолчанию	Обзор	1.

Դաս 29. Աշխատանքային սեղանի պարամետրեր

Աշխատանքային սեղանի պարամետրերը փոփոխելով կարող են ավելի հարմարավետ դարձնենք այն միջավայրը, որտեղ աշխատում ենք։ Մենք կարող ենք փոխել աշխատանքային սեղանի նկարը, ցուցադրել կենտրոնում փոքր չափերով, ամբողջ էկրանով, ավելացնել նոր էլեմենտներ աշխատանքային սեղանի վրա։ Կարող ենք էկրանի պաշտպանության ռեժիմի պարամետրերը փոփոխել, որը հետապնդում է 2 նպատակ՝ մեծացնելու էկրանի շահագործման ժամկետը և խնայելու մոնիտորի կողմից ծախսվող էլեկտրաէներգիան, եթե ժամանակավորապես չենք աշխատում էլեկտրական ցանցին միացված համակարգչի հետ։ Պաշտպանության ռեժիմը միացնելուց հետո էկրանին ցուցադրվում է շարժական պատկեր։

	Значки рабочего стола
	Эначки рабочего стола Г Компьютер Г Корзина Файлы пользователя Панель управления Сеть
аставка	Компьютер Аrtur Сеть Корзина (полная)
нтервал: 10 🗼 мин. 🕅 Начинать с экрана входа в систему	Корзина (пустая)
нергосбережение нергосбережение за счет изменения яркости экрана или других араметров электропитания. Ізменить параметры электропитания	Сменить значок) Обычный значок

Դաս 30. Աշխատանքային սեղանի պարամետրեր

Բացել control panel ընտրել Display:

Փոփոխել էկրանի թողունակությունը

Настройки экрана

		Найти Определить
)кран:	1. BenQ E900W 👻	
азрешение:	[1440 × 900 (рекомендуется) →	
Ориентация:	Альбомная 👻	
		Дополнительные параметрь
Сделать текст и др	угие элементы больше или меньше	
Какие параметры	монитора следует выбрать?	

Դաս 31. Աշխատանքային սեղանի նկարի փոփոխումը

Բացել control panel ընտրել Display և փոփոխել նկարը այնուհետև սեղմել Save:

Դաս 32. Աշխատանքային սեղանի պարամետրեր

Բացել control panel ընտրել Display:

Փոփոխել Scrin sever

Դաս 33. Էկրանի պարամետրերի փոփոխում

Էկրանի պարամետրերի փոփոխումը թույլ է տալիս մեծացնել տառերի, պատուհանների, էլեմենտների չափերը , կարող ենք <<Էկրանի թույլատրելի թողունակություն>> դաշտից ընտրել անհրաժեշտ թողունակությունը։ Էկրանի պարամետրերը փոփոխելու համար պետք է մտնենք Start- Control Panel-Display ։ Բացված պատուհանի ձախ մասին հետևելով կարող ենք փոփոխել անհրաժեշտ պարամետրերը, էկրանի թողունակությունը, պատուհանի գույները։

Դաս 34. Էկրանի պարամետրերի փոփոխում

Բացել control panel ընտրել Display:

Փոփոխել օպերացիոն համակարգը ստանդարտ, կլասիկ: Փոփոխել պատուհանների գույնը

				1
	Неактивное окно			×
	Активное окно			
	Обычная Отключенная Выб	бранная		
	Текст в окне			<u>_</u>
	r			
	Окно сообщения	×		
	Сообщение			-
-	ОК			
Для	включения цветовой схемы "Win	dows Aero" выбе	ерите тему	Windows.
случ	ранные здесь цвета и размеры бу iae, если выбрана тема "Windows	7 - упрощенны	й стиль" ил	и тема
"Спе	циальные возможности".	1		
Элем	лент:	Pasmep:	Цвет 1:	Цвет 2:
the second second	очий стол			
Раб		Pasmep:	Цвет:	
Раб Шри	фт:			

Դաս 35. Էկրանի պարամետրերի փոփոխում

Կարող ենք փոփոխել աշխատանքային սեղանին պատկերված ծրագրերի պիտակների և թղթապանակների չափերը:

		Применить
⊚ Крупный - 150%		
Средний- 125%		
Мелкий — 100% (по умолчанию)	Просмотр	

Դաս 36. Տառատեսակներ, ժամացույց և օրացույց

Տառատեսակներ օբյեկտից ստանում ենք տեղեկություններ համակարգչում տեղակայված տառատեսակների տիպերի, քանակի և գրելաձևի մասին, ինչպես նաև կարող ենք կատարել նոր տառատեսակների տեղակայում և չօգտագործվող տառատեսակների ջնջում։

Ամսաթիվ և ժամանակ օբյեկտի օգնությամբ Ճշտում ենք համակարգչում գործող ընդացիկ ժամը, ամսաթիվը, տարեթիվը և ընտրում տվյալ երկրի ժամային գոտին։

A	Дополнительные часы	Время по Интернету
	Дата: 28 Зпцил Влемя:	եմբեր, 2012
	16:02:38	🚱 Изменить дату и время
Часовой по	ряс	
(UTC+04:00	) Ереван	92
		Изменить часовой пояс
Переход на часов для і	нлетнее время происхо перехода на летнее врег	дит 31 Մшрцл, 2013 в 2:00. Подстройк ия не задана.
🔽 Уведом.	пять о переводе часов	
	в Интернете сведения о	часовом поясе
Получить і		

Դաս 37. Ժամացույցի և օրացույցի կարգավորում

Բացել control panel ընտրել Display:

Կամ մկնիկով 2 անգամ սեղմել աշխատանքային սեղանի անկյունում գտնվող ժամացույցի և օրացույցի վրա: Բացված պատուհանում կարող ենք փոփոխել անհրաժեշտ պարամետրերը:

A P	Дата: 10 Նոյեմբեր, 2012
The state of the s	Время: 21:39:51 ® Изменить дату и время
Часовой пояс	
(UTC+04:00) Ереван	
	Изменить часовой пояс

Переход на летнее время происходит 31 Uшпи, 2013 в 2:00. Подстройка часов для перехода на летнее время не задана.

Դաս 38. Ֆայլերի, թղթապանակների, կանչագրերի ստեղծում

Ֆայլը դա համակարգչի հիշողության մի հատված է, որտեղ պահվում է տեղեկատվություն (նկար, երաժշտություն, տվյալներ, տեքստ և այլն)։

Նոր ֆայլ ստեղծելու համար անհրաժեշտ է ընտրել վայրը որտեղ ուզում ենք ստեղծել ֆայլը այնուհետև կատարել New- Microsoft Word Document հրամանաշարքը կամ New- Microsoft Excel Worksheet, նայած ինչ ֆայլ է անհրաժեշտ։

Թղթապանակը դա մի տեղ է, որտեղ պահվում են ինչպես այլ կարգի թղթապանակներ, այնպես էլ բնույթով իրար նման կամ լրացնող ֆայլեր և կանչագրեր։ Թղթապանակը մեկ այլ թղթապանակից տարբերելու համար նրան տրվում է անուն (1-ից մինչև 255 սիմվոլ)։

_____ ստեղծելու համար անհրաժեշտ է ընտրել վայրը որտեղ ուզում ենք ստեղծել ֆայլը այնուհետև կատարել New- Folder ։

Թղթապանակի մեջ օբյեկտները կարող են դասավորվել աշխատանքային ցուցակի ««Դիտել»» ներդիրից՝ ըստ այբբենական կարգի(Name), բայթերի քանակի (Size), տեսակների (Type), սյունյակով (Tiles), նշաններով(Icons) տարբեր չափերի, տողով(List) և տեղեկատվական (Details) տարբերակներով։

Կանչագիրը (Shortcut) այն նշանն է որը ցանկացած թղթապանակից կապ է ստեղծում այլ թղթապանակի մեջ գտնվող օբյեկտի հետ։ Այն ստեղծելու համար պետք է գործարկել New- Shortcut հրամանաշարքը, որից հետո հաջորդաբար սեղմելով պատուհանի ներքնի Next կոձակը և բացելով հերթական պատուհանը պետք է պատասխանել առաջարկվող հարցերին, ապա կրկին սեղմել Next կոձակը և գործողությունների շարքն ավարտել նույն Next կոձակին փոխարինած Finish կոձակը սեղմելով։

Դաս 39. Ֆայլերի, թղթապանակների, կանչագրերի պատձենում, տեղափոխում, վերանվանում և հեռացում

Օբյեկտների պատձենումը, տեղափոխումը, վերանվանումը և հեռացունը կատարվում է հետևյալ կերպ.

Պատձենում

1. բացել ելքային թղթապանակը,

2. առանձնացնել օբյեկտները, կատարել աշխատանքային ցուցակի Organize- Copy հրամանաշարքը,

3. բացել մուտքային թղթապանակը,

4. կատարել աշխատանքային ցուցակի Organize - Paste հրամանաշարքը։

Կամ սեղմել մկնիկի աջ կոձակը անհրաժեշտ օբյեկտի վրա բացված պատուհանում ընտրել Copy, այնուհետև, որտեղ անհրաժեշտ է օբյեկտը, սեղմել մկնիկի աջ կոձակը և բացված պատուհանում ընտրել Past:

Տեղափոխում

1. բացել ելքային թղթապանակը,

2.առանձնացնել _____,կատարել աշխատանքային ցուցակի Organize -Cut հրամանաշարքը,

3. բացել մուտքային թղթապանակը,

4.կատարել աշխատանքային ցուցակի Organize - Paste հրամանաշարքը։

Կամ սեղմել մկնիկի աջ կոձակը անհրաժեշտ օբյեկտի վրա, բացված պատուհանում ընտրել Cut, այնուհետև որտեղ անհրաժեշտ է օբյեկտը, սեղմել մկնիկի աջ կոձակը և բացված պատուհանում ընտրել Past։

Վերանվանումը

1. բացել ելքային թղթապանակը,

2. առանձնացնել օբյեկտները, կատարել աշխատանքային ցուցակի Organize -Rename հրամանաշարքը,

3. գրել նոր _____,

Կամ սեղմել մկնիկի աջ կոձակը անհրաժեշտ օբյեկտի վրա, բացված պատուհանում ընտրել Rename, այնուհետև լրացնել նոր անվանումը։

Հեռացում

1. առանձնացնել անհրաժեշտ օբյեկտը,

2. սեղմել Delete կոՃակը ստեղնաշարից կամ կատարել աշխատանքային ցուցակից Organize -Delete հրամանաշարքը

3. ընտրել երկխոսության պատուհանի Ճիշտ հարցումը և սեղմել մկնիկ ______ կոՃակը։

Դաս 40. Ֆայլերի, թղթապանակների պատձենումը սկավառակում

Ֆայլերի, թղթապանակների սկավառակում պատՃենելու համար անհրաժեշտ է

ա) արտաքին հիշողության կրիչներում(ֆլեշ) ֆայլեր, թղթապանակներ պատՃենելու համար նշում ենք անհրաժեշտ ֆայլը կամ թղթապանակը սեղմում մկնիկի աջ կոՃակը և ընտրում send to այնուհետև բացված մենյուից գտնում ենք ֆլեշը:

բ) ձկուն սկավառակում ֆայլեր, թղթապանակներ պատձենելու համար նշում ենք անհրաժեշտ ֆայլը կամ թղթապանակը սեղմում մկնիկի աջ կոձակը և ընտրում send to այնուհետև բացված մենյուից գտնում ենք սկավառակը: Բացում ենք Computer-ից սկավառակը, նշում մեր ուղարկած ֆայլը և սեղմում Burn to disc, բացված պատուհանում սեղմում Next, այնուհետև Finish:

Դաս 41. Տեղեկատվության որոնումը համակարգչում՝ տարբեր պարամետրերով

Համակարգչում տեղեկատվության որոնման համար անհրաժեշտ է մտնել Start համապատասխան դաշտում լրացնել անհրաժեշտ տեղեկատվությունը։ Կամ ստեղնաշարից սեղմել Win+F և բացված պատուհանում լրացնել անհրաժեշտ տվյալները։

Համակարգչում տեղեկատվություն փնտրելու համար կարող ենք օգտագործել որոնման մի շարք պարամետրեր՝ ֆայլի տիպը, փոփոխություն կատարելու ամսաթիվը, ծավալի չափը, անվանումը։

